

ARCS Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *ARCS Motivasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16978>

Özet

ARCS Motivasyon Ölçeği, eğitim psikolojisi alanında önemli bir yere sahip olan John Keller'ın **ARCS Motivasyon Modeli**'ne dayalı olarak geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, özellikle öğretim süreçlerinde öğrencilerin motivasyon düzeylerini ve bu motivasyonu oluşturan dört temel bileşeni (Dikkat, Güven, İlişki ve Memnuniyet) ölçmeyi amaçlamaktadır. 2016 yılında Karataş, Ardıç ve Kaya tarafından geliştirilen bu ölçek, 36 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipi derecelendirme formatında kullanılmaktadır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanmış pedagojik bağlamda güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamaktadır.

Anahtar Kelimeler

ARCS Motivasyon Modeli, Öğretim Motivasyonu, **Psikolojik Ölçek Geliştirme**, Dikkat, Güven, İlişki, Memnuniyet, **Geçerlik**, **Güvenirlik**

Yazarlar

Kasım Karataş, Tuba Ardıç, İbrahim Kaya

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin öğrenme ortamlarına veya öğretim materyallerine yönelik motivasyonel durumlarını, Keller'ın ARCS Modeli çerçevesinde sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, araştırmacılara ve eğitim tasarımcılara, motivasyonel tasarım stratejilerinin öğrencilerin öğrenme sürecine olan etkisini nicel verilerle analiz etme imkanı sunar.

Ölçek, ARCS yapısının her bir boyutunun (Dikkat, Güven, İlişki, Memnuniyet) öğrenci motivasyonuna ne ölçüde katkıda bulunduğunu belirleyerek, eğitim programlarının motivasyonel açıdan zayıf kalan yönlerinin tespit edilmesine yardımcı hedefler.

Yapı

ARCS Motivasyon Ölçeği, John Keller tarafından ortaya konulan ve motivasyonel tasarım için bir çerçeve sunan ARCS Modelini temel alır. Ölçek, bu modelin dört ana bileşenini temsil eden dört alt boyutta yapılandırılmıştır. Ölçek, toplam 36 madde ile bu dört faktörlü yapıyı ölçmektedir.

Ölçeğin ölçtüğü dört temel boyut ve madde sayıları şunlardır:

Dikkat (Attention): Öğrencinin ilgisini çekme, merak uyandırma ve bu ilgiyi sürdürme kapasitesini ölçer (13 madde).

Güven (Confidence): Öğrencinin verilen görevi başarıyla tamamlama yeteneğine olan inancını

ve kontrol algısının değerlendirir (9 madde).

İlişki (Relevance): Öğrenme içeriğinin öğrencinin kişisel hedefleri, değerleri ve gelecekteki kariyeri ile ne kadar bağlantılı olduğunu ölçer (8 madde).

Memnuniyet (Satisfaction): Öğrenme deneyiminden duyulan memnuniyeti, elde edilen ödülleri ve olumlu duyguları kapsar (6 madde).

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin dört boyutlu modelinin teorik yapıya uyumu incelenmiştir. Elde edilen uyum indeksi değerleri, modelin veriye mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstermektedir.

Elde edilen bazı uyum indeksleri ve değerleri şöyledir:

$\chi^2=264.66$; $sd=203$; $\chi^2/sd = 1.30$ (Bu oran, modelin güçlü bir uyum sergilediğini gösterir).

GFI (Yıllık Uyum İndeksi) = .93

AGFI (Düzeltilmiş Yıllık Uyum İndeksi) = .92

CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi) = .99

NNFI (Normlandırılmış Uyum İndeksi) = .99

S-RMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Hata Kalıntısı) = .041

RMSEA (Yaklaşık Kök Ortalama Kare Hata) = .030

Güvenirlilik

ARCS Motivasyon Ölçeğinin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilmiştir. Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları .61 ile .78 arasında değişmektedir. Bu aralık, alt boyutların bağımsız yapılar olarak yeterli düzeyde tutarlılık sergilediğini göstermektedir.

Ölçeğin tamamından elde edilen toplam puanın iç tutarlılık katsayısı ise .89 olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek değer, ölçeğin bir bütün olarak motivasyon yapısını ölçmede oldukça güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemek üzere gerçekleştirilen faktör analizinde, her bir maddenin ait olduğu faktör üzerindeki yükü incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, ölçekteki maddelerin faktör yükleri .37 ile .71 arasında değişmektedir. Bu değerler, maddelerin dört alt boyuta (Dikkat, Güven, İlişki ve Memnuniyet) güçlü bir şekilde yüklendiğini ve ölçeğin teorik ARCS modelini ampirik olarak doğruladığını göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Türkçe uyarlama ve geçerlik/güvenirlilik çalışması ile geliştirilmiştir.)

Format: 36 maddeden oluşan, dört alt boyutlu, kendi kendine cevaplanan ölçek.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri ve eğitim bilimleri alanında öğrenim gören bireyler.

Age Group: Genç Yetişkin (18 yaş ve üzeri)

Population Details: Ölçek, öğrencilerin öğretim motivasyonunu değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman)

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Motivasyonel Tasarım, John Keller, Öğrenci Motivasyonu, Likert Ölçeği, Faktör Yükleri, **statistiksel Analiz**

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kasım Karataş

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: kasim.karatas@hotmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazarın e-posta adresi üzerinden iletişime kurulabilir.

izinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2016 yılında yayımlanan akademik bir makale ile kullanıma sunulmuştur. Ölçeğin kullanımı ve olası ücretlendirme koşulları hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Kasım Karataş ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Karataş, K., Ardıç, T. ve Kaya, ?. (2016). ARCS Motivasyon Modeli'ne dayalı öğretim ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 1821-1838.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası a?a??dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [arcs-motivasyon-olcegi-toad.pdf](#)

ARCS Motivasyon Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

36 madde 4 alt boyut

Dikkat (13 m):

Güven (9 m):

?li?ki (8 m):

Memnuniyet (6 m):

ARABPSYCHOLOGY.COM